

Zawadzkie, dnia 22.08.2016r.

Zdzisław Siewiera
Radny Województwa Opolskiego

o/

Sejmik Województwa Opolskiego Sekretariat Przewodniczącego Sejmiku	
Wpłynęło	22 -08- 2016
L. dz.	459
podpis	Stępiła

Sz. P.
Andrzej Buła
Marszałek Województwa Opolskiego

INTERPELACJA

Na podstawie §18 ust. 1, 2, 3, 4 i 5 Statutu Województwa Opolskiego (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 6 października 2014 r. poz. 2201)

w sprawie:

podjęcia uchwały przez Sejmik Województwa Opolskiego w zakresie przejęcia w trwały zarząd kanału hutniczego (powierzchniowe wody płynące) w Gminie Zawadzkie przez Marszałka Województwa Opolskiego na podstawie art. 14a (wystąpienie do Starosty Strzeleckiego) w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne przed uchwaleniem Projektu Prawa Wodnego z 2016 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedstawienie stanu faktycznego:

W latach: 1605, 1614, 1625, 1660, 1693, 1702, 1712, 1713, 1736, 1829, 1854, 1880, 1891, 1894, 1899, 1902, 1903, 1910, 1936, 1938, 1939, 1960, 1965, 1966, 1968, 1977, 2001, 2010 i 2013 gminę Zawadzkie odwiedziły aż 29-krotnie powodzie.

Ze wschodu na zachód od strony Kielczy poprzez Żędowice przepływa rzeka Mała Panew. Równoległe do rzeki w XIX wieku został wybudowany kanał hutniczy od wsi Żędowice do miejscowości Zawadzkie w celu zaopatrzenia w wodę huty w Zawadzkiem oraz nawodnienia łąk tzw. Nowe Łąki w miejscowości Zawadzkie w kierunku Strzelec Opolskich po lewej i prawej stronie drogi wojewódzkiej Zawadzkie-Strzelce Opolskie (obecnie ww. łąki nie są zasilane wodami z kanału hutniczego). - Mapka sytuacyjna powierzchniowych wód płynących na terenie Gminy Zawadzkie (załącznik nr 1).

Rzeka Kieleczka wpływa do kanału hutniczego, a wody z kanału hutniczego wypływają do rzeki Mała Panew od strony zachodniej Huty w Zawadzkiem. Wody prowadzące w kanale hutniczym są **wodami płynącymi**, gdyż są przedłużeniem wód z rzeki Kieleczki i mają ujście do rzeki Mała Panew.

Zgodnie z art. 14a ust.1 Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy Prawo wodne „Grunty pokryte wodami powierzchniowymi płynącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, są zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, do którego nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. z poz. 58, z późn. zm.)” oraz zgodnie z art. 14a ust.2 „Przejęcie gruntów pokrytych powierzchniowymi wodami płynącymi do zasobu, o którym mowa w ust. 1, oraz ich wykreślenie z zasobu stwierdza, w drodze decyzji, na wniosek właściwego organu lub jednostki, o których mowa w art.11 ust.1, **właściwy starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej**”.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej z dnia 13 grudnia 1963 r. w sprawie ilości, siedzib, właściwości terytorialnej i szczegółowego zakresu działania

okręgowych zarządów wodnych (Monitor Polski nr 94, poz. 443 z 1963 r.) - §2, ust.8, litera „i” Okręgowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Opolu obejmował swoją działalnością wody śródlądowe tj. rzekę Mała Panew z dopływami: rzeka Stoła z rzeką Graniczną, potok Bziczka od ujścia do mostu drogowego na trasie Zawadzkie – Strzelce Opolskie, potok Bzniczka od ujścia do miejscowości Pludry z kanałem biegnącym od miejscowości Zawadzkie do miejscowości Kolonowskie, **kanal tzw. hutniczy od ujścia potoku Kieleczka**.

Zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej z dnia 23 lutego 1968 r. w sprawie szczegółowej organizacji i zakresu działania okręgowych zarządów wodnych **usunięto kanał hutniczy** z działalności Okręgowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Opolu (Monitor Polski nr 9 poz. 52 z 1968 r.), a jedynie pozostawiono rzekę Mała Panew bez dopływów.

Od 1968 r. do dnia ogłoszenia upadłości Huty „Andrzej” w Zawadzkiem za kanał hutniczy były odpowiedzialna Huta Zawadzkie. W późniejszym okresie do 2012 r. odpowiedzialność ponosiły podmioty gospodarcze powstałe na bazie upadłej Huty „Andrzej”.

W Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz.U. nr 16, poz. 149 z 2003 r.) – w §1, ust. 2 określono, że „śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa są wymienione w załączniku 2 do rozporządzenia” – pod poz. 103 dla województwa opolskiego figuruje rzeka Kieleczka jako nazwa ciek, a odbiornikiem jest kanał hutniczy.

Błąd urzędniczy w latach 2000-2001 na szczeblu gminnym, powiatowym czy wojewódzkim spowodował, że zapomniano o w/w kanale hutniczym w Zawadzkiem. Natomiast w w/w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 17 grudnia 2002 r. jest wyszczególniony pod poz. 79 kanał hutniczy II na terenie miasta Kolonowskie, który nie ma istotnego wpływu dla regulacji stosunków wodnych dla rolnictwa, gdyż przechodzi przez tereny zurbanizowane. W powyższym Rozporządzeniu pod poz. 80 do 102 figurują inne kanały, które podlegają Marszałkowi Województwa Opolskiego.

W 2012 r. przestały obowiązywać pozwolenia wodno-prawne na rzecz podmiotów gospodarczych powstałych na bazie upadłej Huty „Andrzej” w Zawadzkiem. Koryto rzeki Mała Panew jest własnością Skarbu Państwa. Grobla porośnięta drzewami i krzewami liściastymi z samosiewu jest zakwalifikowana jako Las (Ls), a powinna być jako zadrzewienie śródpolne (Lz). Grunt stanowiący groblę jako Las jest własnością Skarbu Państwa (od strony rzeki Mała Panew). Do 2012 roku zgodnie z pozwoleniami wodno-prawnymi obowiązek utrzymania kanału hutniczego należał do Huty w Zawadzkiem. Obowiązek ten nie był egzekwowany przez instytucje wydające pozwolenia wodno-prawne. Kanał hutniczy częściowo w niektórych miejscach jest zakwalifikowany do obszaru Natura 2000 oraz ma charakter retencyjny i przeciwpowodziowy.

Po wybudowaniu kanału hutniczego w latach 1836-1837 nastąpiło osuszenie łąk położonych między rzeką Mała Panew a kanałem hutniczym od miejscowości Żędowice w kierunku Zawadzkiem oraz gruntów ornych położonych po lewej stronie kanału hutniczego równoległe do ul. Opolskiej od Żędowic do Zawadzkiego.

Z prawej strony kanał hutniczy jest ogroblowany od Żędowic do miejscowości Zawadzkiem. Osuszone łąki o powierzchni około 38 ha po wybudowaniu kanału hutniczego między Żędowicami a Zawadzkiem stały się bezproduktywnymi pastwiskami.

W 1926 r. powołano Spółkę Wodną i wybudowano specjalny system nawadniania, który funkcjonował do lat 60-tych XX wieku, gdzie na dzień dzisiejszy występują tylko fragmenty tego systemu. Nawadnianie wyżej wymienionych łąk odbywało się specjalnym systemem poprzez korytka, zastawki, rurociągi rozprowadzające i rurociąg prowadzący wodę w grobli zasilany przez staw w Żędowicach.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 Prawo Wodne zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniu potrzeb ludności, gospodarki, ochrony wód i środowiska związanego z tymi zasobami, a w szczególności w zakresie ochrony przed powodzią oraz suszą. Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 4 Prawo Wodne prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu

Państwa wykonuje marszałek województwa jako zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa – w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych **na potrzeby rolnictwa**, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy, oraz **w stosunku do pozostałych wód niewymienionych w pkt 1-3**.

Z załączonej mapki sytuacyjnej powierzchniowych wód płynących na terenie gminy Zawadzkie (załącznik nr 1) wynika, że kanał hutniczy oddziałuje na grunty rolne, a mianowicie:

- a) orne o powierzchni około 100 ha zlokalizowane między ulicą Opolską Zawadzkie-Zędowice a lewą stroną kanału
- b) łąki o powierzchni około 120 ha (w tym dla 38 ha wybudowano w 1926 r. specjalny system nawadniania, co opisano jak wyżej) znajdujące się między prawą stroną kanału a rzeką Mała Panew.

Kanał hutniczy o głębokości od 2 m do 7 m i o szerokości dna od 7 m do 15 m powoduje osuszenie (w czasie suszy) lub nawodnienie (w czasie częstych opadów atmosferycznych) w/w gruntów rolnych. Stan opisany wyżej jest do sprawdzenia na gruncie.

W związku z powyższym wody powierzchniowe płynące kanałem hutniczy są wodami istotnymi dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy.

Wezbrane katastrofalne wody Małej Panwi w maju 2010 r. przelały się do koryta kanału hutniczego dopływając do centrum miasta Zawadzkie i zalały prawie połowę miejscowości. Kanał nie jest przystosowany do przyjmowania wielkich wód Małej Panwi, a przez szereg obniżen terenu i stare koryta tworzy z rzeką Kieleczką i Małą Panwią sieć naczyń połączonych.

Nadmieniam, że powódź w 2010 roku przyczyniła się do powstania ogromnych strat materialnych. Szkody w infrastrukturze mieszkaniowej wynosiły około 3 mln zł, a w drogowej około 3,6 mln zł. Akcja powodziowa kosztowała 192 000 zł, a naprawy popowodziowe w okresie 2011-2014 roku wyniosły około 1 mln zł. Łącznie koszty powodzi stanowią kwotę 7 792 000 zł. Podtopionych zostało 125 budynków mieszkalnych (*97), w tym 269 mieszkań (*237) oraz 157 budynków gospodarczych (*121). W wyniku tej powodzi zostało uszkodzonych 860 mieszkańców (*759), w tym 29 rodzin (*248) – (* dotyczy miasta Zawadzkie). Brak jest danych o wielkości strat materialnych z tytułu powodzi z ubiegłych lat.

Ponadto w art. 11 ust. 4 pkt 4 zapisano, że „prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa wykonuje marszałek województwa jako zadanie z zakresu administracji rządowej przez samorząd województwa (...) oraz **w stosunku do pozostałych wód niewymienionych w punkcie 1-3, z art. 11 ust. 1 Ustawy Prawo Wodne z 18 lipca 2001 r.**

Również z w/w punktu Ustawy wynika, że istnieje możliwość przejęcia w nadzór właścicielski przez Marszałka Województwa Opolskiego pozostałych wód, które są niewymienione w art. 11 ust. 1 pkt 1-3.

Nadmieniam, że kilkakrotnie występowałem z interpelacjami w tej sprawie, lecz otrzymywałem zawsze odpowiedź od reprezentanta Zarządu Województwa Opolskiego, wówczas Wicemarszałka, a obecnie Członka Zarządu Pana Antoniego Konopki o następującej treści: „Marszałek Województwa Opolskiego w dalszym ciągu nie znajduje podstaw formalno-prawnych do sformułowania wystąpienia do Starosty Strzeleckiego o przejęcie w trwały zarząd Kanału Hutniczego przez Marszałka Województwa Opolskiego”.

Korespondencja i spotkania w tej sprawie od ostatniej powodzi z maja 2010 r. nie przyniosły żadnego efektu, a problem jest odkładany, który sam niestety się nie rozwiąże.

Na dzień dzisiejszy kanał hutniczy jest własnością Skarbu Państwa, do którego nie jest przyporządkowany trwały zarząd właścicielski. W momencie klęski żywiołowej jaką jest powódź zainteresowanie tym problemem przez władze różnego szczebla jest duże, a po klęsce – znika.

Ministerstwo Środowiska złożyło Projekt Ustawy „Prawo Wodne”, który został przekazany do Stałego Komitetu Rady Ministrów. Z modyfikacji z dnia 23 czerwca 2016 r. według art.514 ust. 1 Projektu Prawa Wodnego wynika, że „z dniem wejścia w życie ustawy Wody Polskie reprezentują Skarb Państwa oraz wykonują uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do wód

stanowiących własność Skarbu Państwa:

pkt 3 tj.:

do wód, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 4 Ustawy uchylanej w art. 522 lub ich części przyporządkowanych do właściwego marszałka województwa w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 552 oraz gruntów pokrytych tymi wodami.

Nieprzejęcie w trwały zarząd kanału hutniczego będącego na terenie gminy Zawadzkie przez Marszałka Województwa Opolskiego przed uchwaleniem Projektu Prawa Wodnego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej spowoduje brak zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego mieszkańcom gminy Zawadzkie.

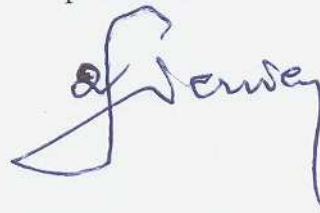
Zgodnie z Ustawą z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa:

- art. 1 "Mieszkańcy województwa tworzą z mocy prawa regionalną wspólnotę samorządową",
- art. 14 ust. 1 „Samorząd województwa wykonuje zadania o charakterze wojewódzkim określone ustawami, a w szczególności w zakresie:
 - pkt 9. gospodarki wodnej, w tym ochrony przeciwpowodziowej (...)
 - pkt 14. bezpieczeństwa publicznego

Argumenty przedstawione powyżej świadczą o możliwości przejęcia kanału hutniczego w nadzór właścicielski przez Marszałka Województwa Opolskiego z tytułu oddziaływania na gospodarkę rolną i zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego mieszkańcom gminy Zawadzkie, którzy też są mieszkańcami Opolszczyzny.

Mam nadzieję, że Państwo, do których wiadomości adresuję tę interpelację, poprą w głosowaniu przygotowaną uchwałę Sejmiku Województwa Opolskiego w zakresie przejęcia w trwały zarząd kanału hutniczego przez Marszałka Województwa Opolskiego, za co mieszkańcy gminy Zawadzkie będą bardzo wdzięczni.

Z poważaniem

Załączniki:

1. mapa sytuacyjna wód powierzchniowych płynących na terenie gminy Zawadzkie

Do wiadomości w celu poparcia interpelacji i uchwały Sejmiku w tej sprawie:

1. Pan Norbert Krajczy – Przewodniczący Sejmiku Województwa Opolskiego
2. Pan Roman Kolek – Wicemarszałek Województwa Opolskiego
3. Pan Stanisław Rakoczy – Wicemarszałek Województwa Opolskiego
4. Pan Józef Kotyś – Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Opolskiego
5. Pani Elżbieta Kurek - Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Opolskiego
6. Pan Bogusław Wierdak - Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Opolskiego
7. Pan Antoni Konopka – Członek Zarządu Województwa Opolskiego
8. Pan Szymon Ogłaza - Członek Zarządu Województwa Opolskiego
9. Pozostali Radni Województwa Opolskiego, a mianowicie – Panie i Panowie:
 - Leszek Antoszczyszyn
 - Mariusz Bochenek
 - Dariusz Bączkowski
 - Herbert Czaja
 - Ryszard Donitza
 - Leszek Fornal

- Karina Grelich-Deszczka
 - Hubert Kołodziej
 - Ryszard Kuchczyński
 - Jerzy Niedźwiecki
 - Kazimierz Pyziak
 - Norbert Rasch
 - Andrzej Sałacki
 - Grzegorz Sawicki
 - Arkadiusz Szymański
 - Janusz Trzepizur
 - Sławomir Tubek
 - Jolanta Wilczyńska
 - Bogdan Wyczałkowski
 - Ryszard Zembaczyński
 - Zbigniew Ziółko
10. Pan Józef Swaczyna – Starosta Strzelecki
 11. Pan Mariusz Stachowski – Burmistrz Zawadzkiego
 12. Radni Rady Miejskiej w Zawadzkim
 13. a/a